

6. Журавлев А.П. Звук и смысл. – М.: Просвещение, 1991.
7. Канигін Ю. Шлях аріїв. – К.: Україна, 2002.
8. Потебня О. Думка і мова// Антологія світової літературно-критичної думки ХХст./ за ред. М.Зубрицької. 2-е вид. доповнене. – Львів: Літопис, 2006.
9. Універсальний словник-енциклопедія/ Гол. ред. ради чл.-кор. НАМУ М.Попович. – Київ: Ірина, 1999.
10. Шанский Н.М., Иванов В.В., Шанская Т.В. Краткий этимологический словарь русского языка / Под. ред. С.Г.Бархударова. – М.: Просвещение, 1971.

The article is devoted to the role and place of the word in people's life. Word, as a phenomenon of being, is not only its organic part but also an instrument of influence and formation of main principles of personality and society existence. Just the foreshortenings of displaying such word possibility are characterized in the research.

Key words: God, Bible, word, thought, existence, influence, human being.

М. І. Навальна

ФУНКЦІОНАЛЬНА ДИФУЗІВІСТЬ МОЛОДІЖНИХ І КРИМІНАЛЬНИХ ЖАРГОНІЗМІВ

У статті проаналізовано найуживаніші жаргонні одиниці, які використовують у мові сучасної української періодики, простежено процеси розширення застосування вже відомих жаргонізмів, з'ясовано причини активного використання цих лексем у різножанрових текстах друкованих засобів масової інформації початку ХХІ ст.

Ключові слова: мова сучасної української періодики, суспільно-політична тематика, молодіжні жаргонізми, кримінальні жаргонізми, експресія.

Сучасні засоби масової інформації стали одним з основних джерел вивчення стану розвитку мови на певному історичному етапі, оскільки саме ця функціональна ніша дає змогу простежити механізми складного взаємозв'язку мови, суспільства та особистості. Мова сучасних мас-медіа характеризується підвищеною експресивністю. Експресивна функція мови набуває нових виявів у вживанні різних шарів лексики, які мають потужний експресивно-емоційний потенціал. Розвиток літературної мови характеризується активною і постійно поширюваною взаємодією загальнонавчаної лексики та лексики, що перебуває за межами літературного стандарту. Актуальними сьогодні є процеси входження в мову публіцистики жаргонних одиниць як одного „із різновидів соціальних діалектів, що відрізняється від загальнонавчаної мови використанням специфічної експресивно забарвленої лексики, синонімічної до слів загального вжитку, фразеології, іноді й особливостями мови” [14, с.167]. Незважаючи на велику кількість різноаспектних досліджень жаргонної лексики в українському та зарубіжному мовознавстві [10; 11; 12; 8; 2; 4], її функціональна природа ще до кінця не розкрита і потребує подальшого вивчення.

У пропонованій статті ставимо за мету проаналізувати найуживаніші жаргонні одиниці, які використовують у мові сучасної української періодики, простежити процеси розширення сфери застосування вже відомих жаргонізмів, з'ясувати причини активного використання цих лексем у різножанрових текстах друкованих засобів масової інформації початку ХХІ ст.

У сучасній лінгвістичній літературі більшою мірою описують та аналізують особливості функціонування професійних жаргонних одиниць: міліцейських, спортивних, журналістських та ін. [1; 9]. Їх класифікують також за соціальними групами: молодіжний, кримінальний та ін.

В мовознавстві жаргонні одиниці вивчають у різних аспектах [3; 5; 7; 6]. Деякі дослідники, зокрема Н.В. Третяк, виділяє в окрему підгрупу політичний сленг [13, с.9]. До цієї підгрупи, на нашу думку, можна віднести нові утворення на зразок *социки*, *коми*, *есдеки*, *сцики* та ін. Напр.: „*Социки і коми* ще принаймні рік продовжать тихо розкрадати землю...” („Вісті”, 18.10.2006); „*Методами есдеки* не гребували: у хід пішли погрози...” („Україна молода”, 10.10.2007); „*Можна зробити висновок, що великого ужинку з електрального поля „сцики” не матимуть*” („Газета по-українськи”, 18.11.2008). Політичний сленг – тема окремого дослідження, ми ж виділяємо жаргонні одиниці, які вживають у текстах суспільно-політичної тематики, хоч відносять їх здебільшого до соціальних та професійних жаргонізмів.

Використання жаргонних лексем у публікаціях не тільки на молодіжну чи кримінальну тематику, а й у матеріалах суспільно-політичного спрямування засвідчує розширення сфери функціонування таких лексем, пор.: *замовити* (крим., мол.) „організувати чиесь убивство на замовлення; найняти кілера для вбивства когось” [12, с.147] у мові періодики вживають зі значенням „домовлятися про неголосування за законопроект у Верховній Раді, часто за чийсь замовленням”; *кайфувати* (мол.); „отримувати насолоду, радість, задоволення від чогось” [12, с.164] журналісти вживають зі значенням „не працювати”; *мочити* (крим., мол.) „бити; ударяти з великою силою; убивати” [12, с.222] у періодиці вживають зі значенням „критикувати з певною настановою або за чийсь замовленням, іноді безпідставно”. Напр.: „*Після вчорашньої роботи Верховної Ради очевидно: новий закон депутати „замовили”*...” („День”, 18.05.2007); „*Народні депутати вже котрий день у залі парламенту „кайфують”*...” („Газета по-українськи”, 12.10.2008); „*Ехо Москви*” таки прийде в Україну. Але „*мочити*” уряд не буде...” („Газета по-українськи”, 20.04.2007); „*Звичайно, мер Олександр Омельченко дав команду мене „мочити” і будь-якими способами не допустити моєї перемоги, – заявив у інтерв'ю Віктор Пилипшин*” („Народна”, 17.05.2008).

Жаргонні одиниці різних тематичних груп у газетних матеріалах суспільно-політичної тематики поділяємо за такими ознаками: участю конкретних політиків, державних та громадських діячів у суспільному житті; аналізом виборчого і загальних суспільно-державних процесів.

Найвиразнішу групу жаргонних одиниць за емоційно-експресивною насиченістю у текстах суспільно-політичної тематики становлять лексеми, які позначають предмети, дії, стани, що характеризують конкретних політиків, державних та громадських діячів. Здебільшого вони виражені іменниками та дієсловами, що за тлумаченням у словниках відносять до

молодіжного та кримінального жаргону. Такі мовні одиниці, які раніше вживали переважно в усно-розмовному мовленні молоді та осіб, що мають кримінальну біографію, у публіцистичних текстах постають як дієвий засіб негативної оцінки діяльності представників влади, політичних лідерів тощо. Напр. *галюни* (мол.) „галюцинації” [12, с.101] негативно характеризує дії одного політика, зокрема за висловленням іншого і вживають жаргонізм зі значенням „брехня” („*Це „галюни” Горбуліна* [Володимир Марченко про акції протесту в Феодосії]. *Я його публічно обзивав, тому й акції протесту продовжуються*” („Газета по-українськи”, 23.06.2006). Молодіжний жаргонізм *депресняк* (мол.) „депресія; стан депресії” [12, с.120] передає негативні дії політиків зі значенням „зумисний, штучний стан депресії” („...нагітання *„депресняка”* політиками використовуються періодично, особливо восени...” („Єдиний центр”, 25.10.2008).

За допомогою молодіжних та кримінальних жаргонізмів у текстах суспільно-політичної тематики характеризують як політичних лідерів і авторів публікацій, так і формують мовний імідж загальноукраїнських видань. Якщо раніше дослідники визначали „фамільярно-розмовний мовленнєвий тип” [13, с.5] газети „Україна молода”, то зараз ми фіксуємо входження жаргонних одиниць і до текстів інших друкованих засобів масової інформації. Так жаргонізмами-іменниками *качка* „1. (крим.) Повідомлення недостовірної, неправдивої інформації; вигадка; 2. (крим.) Інформатор; донощик” [12, с.167] і *халява* (мол., крим.) „1. Задоволення потреб, отримання чого-небудь за чужий рахунок, безкоштовно. 2. (мол.) Безвідповідальність, недбале ставлення до справи; непрофесіоналізм, халтура; 3. (крим.) Повія; 4. (мол., крим.) Щось нікчемне, непотрібне” [12, с.348-349], що негативно характеризують державних діячів і представників органів місцевого самоврядування, позначають бездіяльність українського парламенту, використовують журналісти не тільки „Україна молода”, але й газет „День”, „Високий Замок” та ін. Напр.: „Інформація про те, нібито прокуратура Печерського району порушила справу щодо міністра внутрішніх справ Юрія Луценка, який побив мера Чернівецького, виявилася *„качкою”*” („Україна молода”, 24.01.2008); „Я не розумію, як може бути так, що спікер, коли парламент заходить у глухий кут, оголошує перерву чи то на кілька днів. Чи то на кілька годин? У жодному іншому колективі така *„халява”* не проходить” („Високий замок”, 4.08.2008); „Чергова *„качка”* про соціальні виплати – звична справа” („День”, 10.08.2007).

Вживання жаргонної лексики в мові українських видань дає змогу „лаконічно передати певний зміст та супровідну оцінку” [11, с.61], що сприяє економії мовних засобів та досягненню максимальної експресії. Особливо ефективний такий прийом у газетних заголовках, напр.: „*Нова „качка” від уряду!*” (заг.) („Україна молода”, 10.11.2008); „*Депресняк*” в українському парламентаризмі!” („Вісті”, 10.08.2008) та ін.

На позначення негативних дій політиків, державних та громадських діячів у мові друкованих засобів масової інформації використовують жаргонізма-дієслова, які подекуди вживають зі значенням, зафіксованим у словниках, як наприклад: *приколловатися* (мол., крим.) „1. Сміятися з кого, з чого; 2. Захоплюватися чимось; отримувати задоволення від чогось” [12, с.276]. У мові періодики фіксуємо вживання жаргонізму в першому значенні. Пор.: „*Зараз усі мої* [Віктора Пилипишина] *знайомі „приколюються”* – журнал „Фокус” перед парламентськими виборами опублікував список 100 найбагатших кандидатів у народні депутати. Я в цьому списку 22-й, але питання не в цьому, а в тому, що Ринат Ахметов – 23-й” („Народна”, 17.05.2008). Але нерідко дієслова-жаргонізма в текстах суспільно-тематичної тематики розширюють свої значення. Напр.: *квасити* (мол.) „пити алкогольні напої; пиячити” [12, с.168] вживають зі значенням „тримати, затримувати без пояснень”. Пор.: „*До „Пулково” приїхав український консул, і йому вдалося таки домовитися, аби родину Жулинських не „квасили” кілька днів в аеропорту...*” („Україна молода”, 7.06.2007). А лексемі *клеїти* 1. (крим.) „незаконно приписувати комусь чужу провину; 2. (мол.) знайомитися з кимось, фліртувати; схилитися до статевого контакту [12, с.175] вживають зі значенням „трати роль”, яке не подають словники. Напр.: „*Ігор Рибаків з фракції БЮТ у крапкій манері всього українського політику му почав „клеїти” відвертого дурня?*” („Народна”, 14.06.2008).

Уживання молодіжних та кримінальних жаргонізмів у газетних матеріалах, у яких ідеться про діяльність політиків, державних та громадських діячів, засвідчує розширення сфери їхнього вживання. Подекуди такі жаргонізма набувають додаткових значень, незафіксованих у відповідних словниках жаргонізмів. Вони є одним із найефективніших засобів вираження експресивної оцінки, яка нерідко передає не просто негативні процеси, стани та дії, але й буває виявом мовної агресії як окремих публічних осіб, так і журналістів. Напр.: „*Нардепам аби отримати щось на халяву: землю, безвідсоткові кредити...*” („Газета по-українськи”, 10.10.2008); „*Всі новорічні свята „квасили” одну тему – газому*” („Україна молода”, 6.01.2009). Здебільшого жаргонні лексеми, що характеризують діяльність політичних та державних діячів, автори використовують у коментарях, інтерв’ю, звітах із прес-конференцій. Нерідко їх уживають у своїх виступах політики, представники владних структур, а журналісти тільки відтворюють їх у цитатах. Активне використання жаргонізмів у політичній тематиці засвідчує тенденцію до посилення функціональної мобільності жаргонних одиниць у сучасних мас-медіа, незалежно від жанрової ознаки публікацій та статусу видання.

Тема виборчих перегонів постійна в матеріалах суспільно-політичної тематики, яка останнім часом послуговується жаргонною лексикою. Журналісти зазвичай уживають жаргонізмами зі значеннями, зафіксованими в лексикографічних працях. Це переважно молодіжний жаргон, напр.: *відмазка* (мол.) „Відмовка, можливість ухилитися від чогось” [12, с.86], пор.: „*Але, які б не були „відмазки”, усі вже давно знають, що найкращі передвиборні обіцянки, це ніщо інше, як брехня...*” („Народна”, 7.06.2008). Або ж молодіжний жаргон зі зневажливим відтінком: *піпль* „(мол., знев.) 1. Людина. 2. Народ, люди.” [12, с.260], напр.: „*І „піпль” повинен звикати бачити щодня прекрасне личко майбутнього президента великої європейської держави*” („Комуніст”, 18.01.2008).

Не обходяться журналісти в тематичі виборів і без кримінального жаргону, напр.: *пролетіти* (крим.) „Пропустити виграш” [12, с.279]. У мові газет це слово вживають зі значенням „програти вибори”. Пор.: „*Мени ніж за два роки в Києві відбудуться наступні вибори. І тоді „пролетять” ті, хто гасло „кляни передусім”, трансформує на „гроші передусім”, чи, хто „сором” приглушить достатнім земельним еквівалентом*” („Час”, 12.06.2008).

Жаргонну лексику в публікаціях на тему виборів зазвичай вживають у прямому значенні, здебільшого вона негативно характеризує учасників виборчих перегонів, особливо тих, хто хоче бути обраним і дає багато обіцянок. Жаргонізм називають як осіб, так і процеси та дії у суспільстві, що вийшли за межі професійних та соціальних груп. Однією з основних причин активного проникнення жаргонної лексики у суспільно-політичні матеріали газет є, зокрема, її виразна стилістична маркованість. Саме ця особливість уможлиблює реалізацію жаргонізмами в публіцистичних текстах різноманітних комунікативних інтенцій адресанта, перетворюючи раціональну публіцистичну інформацію в експресивно впливову.

На початку XXI ст. в газетних публікаціях, де описують загальні суспільно-державні процеси, спостерігаємо тенденцію до вживання не тільки нейтральної лексики, книжних слів, але й усно-розмовних одиниць, зокрема жаргонізмів. Якщо кримінальні жаргонізми *дерибан* (крим.) „1. Поділ награвованого. 2. Холодно” [12, с.120] та *роздерибанити* „поділити” [12, с.120] раніше в мові періодики вживали здебільшого в публікаціях кримінальної тематики, пізніше – у публікаціях, що стосувалися незаконного поділу землі, то тепер ці лексеми використовують у матеріалах політичної тематики. Пор.: „Під Борисполем *дерибан* землі триває” („Газета по-українськи”, 24.20.2007); „*Hi!* – *Дерибану* землі” (заг.) („Народна”, 10.01.2009); „Генеральним планом передбачаються уже межі населеного пункту з перспективою розвитку – не просто: дайте більше, щоб ми його потім, грубо кажучи, *роздерибанили*” („Київська правда”, 23.03.2006); „Паркову зону – урочище Гайок у Голосіївському лісі – спритники знищили і *роздерибанили* на ділянки під будівництво котеджів” („Україна молода”, 7.06.2007); „Комітети ради *роздерибанили* як могли!” („Україна молода”, 12.11.2007).

У сучасній публіцистиці лексему *дерибан* уживають і щодо поділу посад, і щодо розподілу бізнесового та політичного впливів у різних владних структурах. Напр.: „*Дерибан*” посад триває (заг.). „Помаранчеві” політики продовжують дезінформувати народ про те, що визначається новий термін підписання угоди” („Львівська газета”, 16-18.06.2006); „...команда, яка прийшла керувати Києвом, не налаштована на конструктивну роботу, а планує знову займатися бізнесовим і політичним *„дерибаном*” („Україна молода”, 16.06.2006).

Дієслово *роздерибанити* в мові преси останнім часом активно використовують у публікаціях на політичну тематику зі значенням „несправедливо, непропорційно розподілити посади між різними політичними силами”, напр.: „*I* замість того, щоб розділити комітети пропорційно до кількості представлених у Київській політичних сил, фактично *„політично роздерибанили*” їх” („Україна молода”, 16.06.2006).

Більшою мірою загальнодержавні процеси передають за допомогою дієслів-жаргонізмів. Зазвичай ці лексеми негативно характеризують дії, стани в українському та інших суспільствах. Напр.: *здати* „зрадити, видати когось” [12, с.155] передає суспільний процес зменшення громадянських свобод. Пор.: „У Білорусі *„здали*” засоби масової інформації. Їм не до свободи слова” („Україна молода”, 10.11.2007); „...*n*’ята частина країн світу зробила крок назад у сфері політичних прав і громадянських свобод. Найбільше *„здали*” країни Південної Азії...” („Україна молода”, 18.01.2008).

Зрідка журналісти в матеріалах суспільно-політичної тематики вживають кримінальні жаргонізми. Якщо такі входять у публіцистику, то їх дослідники зазвичай відносять і до молодіжного жаргону, це так звані „семантичні трансформації” [13, с.7]. Напр.: дієслово *кидонутти* (крим., мол.) „1. Обікрати когось; обдурити. 2. Не повернути боргу” [12, с.170-171] у словниках має дві позначки *крим.* і *мол.* У мові преси воно позначає процес обдурення однієї політичної сили іншою. Пор.: „Ознак, пройшовши у Київраду, ГАК просто *„кидонує*” частину блоку Тимошенко...” („Україна молода”, 27.05.2008).

Найчастіше суспільно-державні процеси позначають молодіжними жаргонізмами, які вживають в одному із зафіксованих значень. Напр.: *вирахують* (мол.) „здогадатися про когось, щось, знайти когось” [12, с.82]; *закладати* „1. (мол.) Пити спиртні напої. 2. (крим., мол.) Видавати когось” [12, с.144]; *потусуватися* (мол.) „Зустрітися з друзями, приємно провести час у компанії” [12, с.271]; *розвестити* (мол.) „1. Примусити когось витратити гроші, заплатити за щось”. 2. Обдурити когось” [12, с.287-288] та ін. Пор.: „За кордоном українців відразу *„вирахують*” тільки через те, що багато золотих прикрас” („Україна молода”, 22.01.2008); „Ото буде сміху, коли агент ЦРУ *„закладе*” колегу для надійнішої легітимізації” („Комуніст”, 23.01.2008); „*Потусуємося* на площі, копійку заробимо, а чи знімуть міністра – нам не цікаво” („Україна молода”, 24.01.2008); „Хіба можна серйозно думати, що „РосУкрЕнерго” з товаришами вдалося *„розвестити*” „Газпром” на дешевий газ для України?” („Дзеркало тижня”, 26.01.2008).

Менше в мові української періодики в цій тематиці вживають жаргонізмів-іменників. Зрідка їх використовують у першому значенні, напр.: *базар* „1. (крим., мол.) Бесіда, розмова. 2. (крим.) Суперечка, зясування стосунків // (мол.) Галас, безлад” [12, с.42] („Тимошенко на прикладі „Ощадбанку” доводить, що серед українських політиків лише вона відповідає за передвиборчий *„базар*” („Вісник Переяславщини”, 29.01.2008); переважно вони функціонують у другому значенні, напр.: *беспредел* „1. Злочин із застосуванням жорстокого фізичного насильства. 2. (мол.) Непристойна поведінка, розгул. 3. (мол., несхвальн.) Відсутність будь-яких норм, правил, законів у суспільному, політичному, економічному і т.ін. житті, у стосунках між людьми” [12, с.52]; *пушка* (крим.) „1. Пістолет; вогнепальна зброя. 2. Обман; шахрайство” [12, с.282]. Пор.: „...у столиці та в країні такій *„беспредел*” („Україна молода”, 22.01.2008); „Луценко показав, що в Україні і після Цуика творитиметься *„ментовський „беспредел*” („Україна молода”, 22.08.2008); „Хто пустив *„пушку*”? (заг.). Радбез України спростовує заяви про незаконний продаж зброї Грузії” („Україна молода”, 29.10.2008).

Іноді використовують у матеріалах суспільно-політичної тематики іменники з іронічно-зневажливим відтінком. Так, іменник *совок* „1. (жарт.-ірон.) СРСР. 2. ірон., знев. Те саме, що совдеп. Радянська влада; радянська державна система; радянська людина 3. знев. Щось пронизане радянською ідеологією” [12, с.304-306] вживають у другому значенні. Напр.: „Ми живемо в незалежній державі, проте залишаємося *„совками*” („Газета по-українська”, 17.01.2008).

У газетних матеріалах про суспільно-державні процеси жаргонізми контрастують із нейтральною лексикою. Оскільки цю тематику журналісти подають у статтях, аналітичних коментарях, урядових репортажах, то жаргонізми

протиставляються книжним словам, надають писемному стилю імпрровізації, індивідуалізації, емоційності та експресивності, що зазвичай характерне для усно-розмовних стилів.

Зрідка журналісти використовують прикметники (*совковий* – прикм. до *совок*) та словосполучки (*повний аут* – „велика неприємність” [12, с.40]), напр.: „*Багато хто з чиновників та службової братії за совковою звичкою одразу кидається „не пуцать” – не давати громадянам висловлювати свого протесту*” („Газета по-українськи”, 22.01.2008); „*І взагалі як „повний аут” характеризують експерти участь (точніше не участь) у євроатлантичній інтеграції до одного з ключових відомств – Міністерства промислової політики*” („Дзеркало тижня”, 29.04.2006).

Отже, у мові сучасної української періодики активізувалося вживання молодіжних та кримінальних жаргонізмів. Кількісно переважають жаргонізми-дієслова, менше – жаргонізмів-іменників. Вони функціонують здебільшого у коментарях, інтерв'ю, статтях зі значеннями, зафіксованими у відповідних жаргонних словниках, а також і з новими значеннями. Їх використовують для характеристики діяльності українських політиків та політичних партій і блоків, передвиборчих та виборчих перегонів, визначають негативізм загальних суспільно-державних процесів тощо. Тут вони виконують переважно оцінну та експресивну функції, сприяють встановленню контактів з читачем, приверненню уваги читача до суспільно-політичних матеріалів. Жаргонізми, вжиті в газетних заголовках, є засобом інтенсифікації змісту тексту, стилістичного контрасту між жаргонними та газетно-публіцистичними одиницями.

Активне функціонування молодіжних та кримінальних жаргонізмів у мові українських засобів масової інформації, зокрема в суспільно-політичній публіцистиці, засвідчує, що вони виходять за межі свого традиційного усно-розмовного вживання в соціальних діалектах і слугують засобами вираження переважно негативної оцінки та експресивізації газетних текстів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Карпець Л.А. Український спортивний жаргон: структурно-семантичний аспект: Автореф. дис. ...канд. філол. наук: 10.02.01 / Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Х., 2006. – 19 с.
2. Ларин Б.А. О лингвистическом изучении города // Русская речь. – Л., 1928. – Ч.III. – С.61 – 74.
3. Митрофанов Е.В., Никитина Т.Г. Молодежный сленг: Опыт словаря. – М., 1994.
4. Мокиенко В.М., Никитина Т.Г. Большой словарь русского жаргона. – СПб.: Норинт, 2000.
5. Навальна М. Жаргонізми в мові української преси // Українське мовознавство. Міжвідомчий науковий збірник. Випуск 38 / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Київ, 2008. – С. 147 – 152.
6. Перший словник українського молодіжного сленгу / Укл. Світлана Пиркало. – К., 1998. – 84 с.
7. Приходько І.Г. Російський молодіжний сленг Києва (кінець ХХ – початок ХХІ ст.): Автореф. дис. ...канд. філол. наук: 10.02.02 / Київський університет імені Тараса Шевченка Інститут філології. – К., 2006. – 22 с.
8. Словник жаргону злочинців / Упорядн., передмова О.І.Поповченка. – К., 1996. – 342 с.
9. Соболева І.А. Сниженные (внелитературные) языковые средства в современном публицистическом дискурсе: Дис. ...канд. філол. наук: 10.02.02 / Луганський гос.пед. ун-т імені Т.Шевченка. – Луганск. – 2001. – 198 с.
10. Ставицька Л. Короткий словник жаргонної лексики української мови: Містить понад 3200 слів і 650 стійких словосполучень. – К.: Критика, 2003. – 336 с.
11. Ставицька Л. Проблеми вивчення жаргонної лексики: Соціолінгвістичний аспект // Українська мова. – 2001. – №1. – С.55 – 68.
12. Ставицька Л. Український жаргон. Словник: Містить близько 4070 слів і понад 700 стійких словосполучень. – К.: Критика, 2005. – 496с.
13. Третяк Н.В. Жаргонна лексика в друкованих ЗМІ (номінативно-експресивна функція): Автореф. дис. ...канд. філол. наук: 10.02.01 / НАН України Ін-т української мови. – К., 2008. – 20 с.
14. Українська мова: Енциклопедія / Редкол.: Русанівський В.М. (співголова), Тараненко О.О. (співголова), Зяблюк М.П. та ін. К.: Вид-во "Укр. енцикл." ім. М.П.Бажана, 2000. – 752 с.

In the article author analyses the widely used slangy units, which are used in the modern Ukrainian periodicals, describes the broadening processes of using of famous slang words by this time, finds out the reasons of active using of these lexical units in the texts of different genres in the printed Mass Media of the beginning of the XXI century.

Key words: the language of modern Ukrainian periodicals, social and political themes, youth slang words, criminal slang words, expression.

Л. В. Нурждак

УКРАЇНЬСЬКА ЕРГОНІМІЯ ПОСТРАДЯНСЬКОЇ ДОБИ КРІЗЬ ПРИЗМУ ЕКОЛІНГВІСТИКИ

У статті проводиться аналіз українського фірмонімікону крізь призму української лінгвістики та еколінгвістики. Особлива увага приділяється вивченню культури та норм української мови. Певна увага приділяється дослідженню важливих законодавчих проектів, які регулюють нормування та використання українського фірмонімікону, після розпаду Радянського Союзу.

Ключові слова: фірмонім, ономастика, еколінгвістика.

Українська ергонімія посідає помітне місце в українському ономастиконі посттоталітарної доби. Прикметною рисою цього розряду онімної лексики є висока продуктивність та частота вживання його одиниць. Ці чинники, окрім іншого, спричиняють не лише раптове кількісне збагачення українського ергонімікону, а й актуалізують цілу низку проблем, пов'язаних з дотриманням українського законодавства у сфері мовного будівництва, культури та естетики української власної назви тощо. Уся ця проблематика входить до компетенції такої молоді галузі мовознавства, як еколінгвістика.

Еколінгвістичний аспект української ергонімії спеціально ще ніким не вивчався, однак такі дослідники, як О.Белєй [1], А.Беспалова [2], О.Кутуза [4], О.Мініна [5], М.Цілина [8] принагідно торкалися проблем культури власної назви, відповідності структури сучасних ергонімів нормам українського правопису тощо, що не тільки підтверджує актуальність подібних студій, а й дає надійний матеріал для вивчення динаміки відповідних мовних явищ.